

Ενότητες

- Ψηφιοποίηση και πνευματική Ιδιοκτησία
- Το πρόβλημα των ορφανών έργων και οι προσπάθειες επίλυσής στην Ευρώπη
- Κανονιστική ρύθμιση και παρουσίαση της Οδηγίας 2012/28/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων.
- τεχνολογικές και διοικητικές πρακτικές

Ψηφιοποίηση και Πνευματική Ιδιοκτησία

- Διαθεσιμότητα από ένα τεράστιο πλήθος ανθρώπων σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης το οποίο ενδεχομένως δεν θα μπορούσε ποτέ να έχει πρόσβαση σ' αυτά τα φυσικά αντικείμενα.
 - Διατήρηση του περιεχομένου και περιορισμός της φθοράς των εύθραυστων αντικειμένων.
- Τα ΠΔ μείζον θέμα για τα έργα ψηφιοποίησης και τροχοπέδη στην υλοποίησή τους .
- Παρατηρείται προτεραιότητα στην ψηφιοποίηση έργων που ανήκουν στο δημόσιο τομέα ή σε προστατευόμενα έργα που ο κάτοχος ΠΔ είναι εύκολο να εντοπιστεί ο δικαιούχος και να αποκτηθεί η σχετική άδεια .

Ορφανά έργα

Έργα που ο κάτοχος πνευματικών δικαιωμάτων δεν μπορεί να ταυτοποιηθεί ή εάν ταυτοποιηθεί δεν μπορεί να εντοπιστεί, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν κατά τρόπο που απαιτείται άδεια.

Το πρόβλημα

- Τα ορφανά έργα δεν χρησιμοποιούνται σε νέες δημιουργικές προσπάθειες
- Δεν μπορούν να διατεθούν στο κοινό ακόμα και όταν δεν υπάρχει πλέον κανένας που να διεκδικεί τα δικαιώματα ΠΙ, ή που ο ιδιοκτήτης δεν έχει πλέον καμία αντίρρηση για τέτοια χρήση
- Το πρόβλημα γίνεται πιο ορατό καθώς η τεχνολογία επέτρεψε τη μαζική ψηφιοποίηση και έδωσε μεγαλύτερες δυνατότητες ιχνηλάτησης των παραβιάσεων των ΠΔ.

British Library Board, 2011

Έρευνα σε δείγμα 140 βιβλίων έκδοσης 1870 – 2010: 31% ή ορφανά έργα

- 57% υπό καθεστώς προστασίας copyright, 29% εκτός copyright, και 14% άγνωστο status
- (50%) ανήκει στη δεκαετία του 1980
- 51% ήταν έργα δημοσιευμένα από τους ίδιους
- 56.5% (επαγγελματικές ενώσεις, ινστιτούτα και πολιτικούς οργανισμούς)
- Για το 73% του δείγματος ζητήθηκε άδεια για ψηφιοποίηση.
 - Για το 26% δεν χορηγήθηκε άδεια

A Rights Clearance Study in the Context of Mass Digitisation of 140 Books Published Between 1870 and 2010' <http://www.arrow-net.eu/sites/default/files/Seeking%20New%20Landscapes.pdf>

Η κανονιστική ρύθμιση στην Ευρώπη

- Ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη EUROPEANA (2005).
- Έκθεση της Επιτροπής Σοφών για την Ψηφιακή Διατήρηση, τα Ορφανά Έργα και τα Εξαντλημένα Έργα (2006-2008).
 - Σύναψη συμφωνίας για τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη δεόντως επιμελή αναζήτηση των δικαιούχων όσον αφορά τα ορφανά έργα.
- Πράσινη βίβλος: τα δικαιώματα του δημιουργού στην οικονομία της γνώσης (2008).
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2010 για την ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη Europeana: τα επόμενα βήματα 2010/C 137/07
- Πρόταση Οδηγίας για τα ορφανά έργα από 24.5.2011.
- Οδηγία 2012/28/ΕΕ από 25 Οκτωβρίου 2012

Η Οδηγία 2012/28/ΕΕ

- Στόχος η δημιουργία ενός νομικού πλαισίου για την εξασφάλιση της νόμιμης, διασυνοριακής διαδικτυακής πρόσβασης σε ορφανά έργα ψηφιακών βιβλιοθηκών ή αρχείων συγκεκριμένων οργανισμών
- Αφορά έργα που δημοσιεύονται με τη μορφή βιβλίων, επιστημονικών περιοδικών, εφημερίδων, περιοδικών ή άλλων γραπτών κειμένων, συμπεριλαμβανομένων και των έργων που είναι ενσωματωμένα σε αυτά
- Οπτικοακουστικά και κινηματογραφικά έργα

Η Οδηγία 2012/28/ΕΕ

- Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας περιορίζεται σε: **προσιτές στο κοινό** βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα και μουσεία καθώς και αρχεία, ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς, δημόσιους ραδιοτηλεοπτικού οργανισμούς που είναι *εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη*.
- Επιτρέπει τις χρήσεις των ορφανών έργων, μόνο σε σχέση με τις **δημοσίου συμφέροντος αποστολές** των ως άνω δικαιούχων και συγκεκριμένα, τη συντήρηση, την αποκατάσταση και την παροχή πολιτιστικής και εκπαιδευτικής πρόσβασης στις συλλογές τους, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών συλλογών τους.

Η Οδηγία 2012/28/ΕΕ

- Ένα έργο θεωρείται ορφανό εάν κανένας από τους κατόχους δικαιωμάτων του δεν ταυτοποιηθεί, ή, ακόμα κι αν ταυτοποιηθεί, δεν εντοπιστεί, παρά την επιμελή αναζήτηση τους
- Εάν ένα έργο έχει περισσότερους δικαιούχους ΠΔ, οι οργανισμοί μπορούν να το χρησιμοποιούν, μόνο αν έχουν εξουσιοδοτηθεί από τους δικαιούχους που έχουν εντοπιστεί, οι οποίοι μπορούν να χορηγήσουν την εν λόγω άδεια μόνο για τα δικαιώματα που οι ίδιοι κατέχουν
- Εάν ένα έργο έχει περισσότερες από έναν δικαιούχο ΠΔ και οποιοδήποτε από τους δικαιούχους εντοπιστεί και ανευρεθεί, το έργο αυτόματα δεν θεωρείται ως ορφανό

Η Οδηγία 2012/28/ΕΕ: επιμελής αναζήτηση

- προσφυγή στις κατάλληλες πηγές για κάθε κατηγορία έργων και άλλου προστατευόμενου αντικειμένου.
 - Διεξάγεται πριν από τη χρήση του έργου ή φωνογραφήματος.
 - Μπορεί να διενεργείται από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή από άλλους οργανισμούς, οι οποίοι μπορούν να ζητούν αμοιβή για την υπηρεσία διεξαγωγής επιμελούς αναζήτησης.
 - Πρέπει να διενεργείται στο κράτος μέλος της πρώτης δημοσίευσης ή ελλείψει δημοσίευσης της πρώτης αναμετάδοσης.
 - Αν από την επιμελή αναζήτηση αποδειχθεί το καθεστώς ενός έργου ως «ορφανού», το έργο θα θεωρείται ορφανό σε ολόκληρη την ΕΕ, καθιστώντας περιττή τη διενέργεια πολλαπλών επιμελών αναζητήσεων.

Η Οδηγία 2012/28/ΕΕ επιμελής αναζήτηση

- Τα αποτελέσματα των ερευνών της επιμελούς αναζήτησης θα καταγράφονται μια πανευρωπαϊκή σε απευθείας σύνδεση βάση δεδομένων
- Κάθε κράτος μέλος κατόπιν διαβούλευσης με τους κατόχους των δικαιωμάτων και τους χρήστες καθορίζει τις πηγές που θα γίνεται η αναζήτηση

Ο χρόνος επιμελούς αναζήτησης υπολογίζεται σε 4 ώρες ανά τίτλο

- Μπορούν οι οργανισμοί να αναλάβουν το κόστος της επιμελούς αναζήτησης ??

Η Οδηγία 2012/28/ΕΕ

- Εφαρμογή εξαίρεσης ή περιορισμού στο δικαίωμα αναπαραγωγής και στο δικαίωμα διάθεσης στο κοινό που προβλέπουν τα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας 2001/29/ΕΚ, για σκοπούς ψηφιοποίησης, διάθεσης στο κοινό, ευρετηρίασης, καταλογογράφησης, συντήρησης ή αποκατάστασης
- Δυνατότητα δίκαιης αποζημίωσης εκ μέρους των δημιουργών όταν θέτουν τέρμα στο καθεστώς των έργων τους ως ορφανών, για την προηγούμενη χρήση

Τεχνολογικές και διοικητικές πρακτικές

το ευρωπαϊκό project (ARROW) Accessible Registries of Rights information and Orphan Works

- Στήριξη και βελτίωση των διαδικασιών αδειοδότησης όλων των προστατευόμενων έργων
- Κοινοπραξία μεταξύ ευρωπαϊκών εθνικών βιβλιοθηκών, εκδοτών, οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, συγγραφέων, με σκοπό τη διευκόλυνση των τις μεταξύ τους συναλλαγές.
- Η αναζήτηση μέσω του συστήματος ARROW απαιτεί λιγότερο από 5 λεπτά για την έρευνα και την ανάκτηση των αποτελεσμάτων
- Κατά την επιμελή αναζήτηση και την έρευνα μέσω ARROW system ταυτοποιήθηκε το ίδιο copyright status για 51%
- Χρόνος: 5 λεπτά ανά τίτλο

<http://www.arrow-net.eu/>

copyright formalities - registration

- Οι διατυπώσεις θεωρούνται ως μία από τις σημαντικότερες στρατηγικές για τη συμφιλίωση της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων και των προκλήσεων της ψηφιακής εποχής αφού μπορεί να διευκολύνουν τις διαδικασίες εκκαθάρισης δικαιωμάτων και να ενισχύσουν την ελεύθερη ροή των πληροφοριών.

VS

- Η υπό όρους άσκηση και απόλαυση των δικαιωμάτων των δημιουργών θα επηρεάσει βασικές αρχές στον πυρήνα της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ψηφιακή κατάθεση έργων και πληροφοριών δικαιούχων

- Κεντρικό μητρώο καταχώρισης των ΠΔ, προκειμένου να διευκολυνθεί η επιμελής αναζήτησης και αδειοδότηση
- Επαρκή κίνητρα για δημιουργούς και κατόχους ΠΔ ώστε να ωθηθούν να καταχωρούν τα έργα τους
- Συνεργασία σε διεθνές επίπεδο.